

Innhold

Viktige tidsfrister	2
<i>Frister for prosjektsøknader</i>	2
<i>Andre viktige frister</i>	2
Siste nytt fra BIO	2
<i>To SFF-søknader sendt til finalen</i>	2
<i>BIOs budsjettforslag for neste år er sendt til fakultetet</i>	2
<i>Trond Mohn støtter Feltskole i Guayaquil, Ecuador</i>	3
<i>Skred av BIO-doktorer kreeres i dag</i>	3
<i>Felles forskergrupper mellom BM og BIO</i>	3
<i>Toktutstyret vårt skal inngå i nasjonal instrumentpool</i>	3
<i>Opprettelsen av Nasjonal Instrument Pool (NIP)</i>	3
<i>Øvind Bergh i Aftenposten: Geelmuydens fusk og hykleri</i>	4
<i>Sven, Tim og Christa i forskning.no</i>	4
<i>Benytt BIOs webside som startside</i>	4
<i>z-lab: styringsgruppe/brukerutvalg oppnevnt</i>	5
<i>Stipendiatstilling i fiskeriøkologi</i>	6
Siste nytt fra verden rundt oss	6
<i>Ingen stipendiater eller postdoktorer som vil sitte i Fakultetsstyret?</i>	6
<i>Studentsenteret minst et halvt år forsinket</i>	6
<i>Nasjonal handlingsplan for klimaforskning: 1 mrd dekker ikke behovet</i>	6
<i>Ny direktør for Vitenskap i Forskningsrådet</i>	6
<i>Ny rangering av verdens universiteter</i>	6
<i>Flere tviler på evolusjonen i USA</i>	7
<i>Lilletun var en ruvende forskningspolitiker</i>	8
Ny doktorgrad	8
<i>Jørn Einen: mikroorganismar i havbotnskorpa</i>	8
Nye mastergrader	9
<i>Anders By: oksygenforbruk hos torsk</i>	9
<i>Mujibi Nkambo: måling av velferd hos torsk i fangenskap</i>	9
Nye medarbeidere	9
Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier	10
<i>Seminar ved Sarssenteret</i>	10
<i>Sheila Jasanoff: Experiments without borders: biology in the labs of life</i>	10
<i>Det marine Hordaland 2006 - 2 dagers konferanse 12-13 oktober i Grieghallen</i>	10
Forskningsinstallasjoner	11
<i>Sebrafisklab: ny søknadsfrist</i>	11
Nye artikler	11
<i>Anne Bjune & John Birks: paleoklimaet ved Vanndalsvannet</i>	11
<i>Hans Tore Rapp: mikrobielt samfunn på kaldtvanns-svamp</i>	11
<i>Forskergruppa i Skjelettutvikling: ryggradens evolusjon</i>	12

Viktige tidsfrister

Frister for prosjektsøknader

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)

31. aug:	- Forskningsrådet: mobilitet USA/Canada, MATPROG, SFF (2. runde), FUGE (BIP)	30. sep	- OECD mobilitet
- EØS Ungarn
1. aug:	- NMA mobilitet	1. okt:	- NMA: organisering av forskerkurs
- Stipender til studier eller forskning i Finland, Israel, Nederland, Polen, Russland, Sveits, eller Tyskland
4. sep:	- EuroBioForum	2. okt.	- ESF: støtte til org. av konferanser 2008
15. sep:	- Bergens forskningsstiftelse
- Food for Better Human Health (ERANET)
- Div. mobilitet: USA (Fullbright), Frankrike (AURORA), Tyskland
- Tilgang til biologiske samlinger mm.
- Taxonomy of deep-sea life	10. okt	- UiB: FP7-posisjonering

Andre viktige frister

25. august: tokt 2007

31. august: tilgang til sebrafisklaben høsten 2006 (se mer nedenunder)

11. september: BIO-frist for Mohn-søknader (gi beskjed til Jarl dersom du arbeider med en!)

15. september: studieplanendringer

Siste nytt fra BIO

To SFF-søknader sendt til finalen

Denne uka avsluttet forskerne sine søknader, og nå er det bare universitetsledelsen som gjenstår før to søknader med BIO-deltakelse ligger i postkassen til forskningsrådet. Den ene søknaden er fra geomikrobiologi-miljøet ved BIO og IFG. Fra BIO deltar Vigdis Torsvik, Lise Øvreås, Nils-Kåre Birkeland, Christa Schleper og Christoffer Schander. Den andre søknaden sendes fra Havforskningsinstituttet. Her er Olav Rune Godø leder for en søknad innen marin akustikk, og BIOs bidrag er Magnar Aksland, Dag Aksnes, og en ny stilling i biologisk oseanografi knyttet til akustikk (se neste sak, budsjettforslaget for neste år).

BIOs budsjettforslag for neste år er sendt til fakultetet

Budsjettprosessen ved UiB er omfatter innspill nedenfra og oppover, styring fra statsbudsjettet, og deretter beslutninger ovenfra og nedover. Forskergruppene har i sommer sendt inn forslag til nytt utstyr, og strategiplanen gir føringer for faglige satsninger. Nytt av året er at vi kan håpe at budsjettet vil øke i stedet for å minke. Normalt vil BIO pensjonere 4 personer pr år, og de siste årene har vi måttet bruke to av disse til å saldere budsjettet (og to har vi kunnet lyse ut). Nå håper vi på den etterlengtede og bebudede MNT-satsningen (Matematikk, naturvitenskap og teknologi). Der er såklart ingen kunst å lage godt begrunnede forslag til ny virksomhet. Det er en langt større kunst å ende opp med de rette forslagene. Det er ikke sikkert vi har klart, men BIOs prioriteringer er dels ny faglig virksomhet og dels forsterkning av støttefunksjoner i form av flere tekniske stillinger. Vi har også prioriterte ønskelister på utstyr til undervisning og forskning på over 15 millioner kroner.

[Budsjettforslaget finner du her](#). Det neste som skjer er at instituttleder og kontorsjef er innkalt til "dialogmøte" med fakultetet kommende mandag om det samme dokumentet. Slike møter har de med alle institutt på denne tida. Dernest skal fakultetet sette sammen disse institutt-notatene til et budsjettforslag fra fakultetet overfor UiB. UiBs ledelse tygger på alle fakultetsbudsjettene (samt budsjettforslag fra andre enheter, så som Eiendomsavdelingen og Utdanningsavdelingen) og holder dette opp mot de foreslåtte tildelingene i Statsbudsjettet og legger så fram et budsjett for UiB for Universitetsstyret i november. Deretter legges budsjett for MN fram for fakultetsstyret, først i november og til sist i desember. Da kan vi her igjen ta opp planene for 2007, og vi får frist til slutten av januar med å ha et budsjett for 2007 klart.

Det trenger ikke å bli så nøye sammenheng mellom vårt innspill denne uka og vårt eget budsjettsskriv i januar. Til det er det for mange usikre faktorer. Vi vet ikke hvordan Regjeringen vil forholde seg i statbudsjettet som legges fram i oktober. Der får vi svaret på om det blir en MNT-satsning, og om den vil slå inn på vårt budsjett (evt bare NFR sitt).

Dette budsjettskrivet tas opp på BIOs ledermøte mandag 4. september.

Trond Mohn støtter Feltskole i Guayaquil, Ecuador

En raus gave på kr. 50.000,- fra Trond Mohn muliggjør oppstart denne høsten av Feltskole i biologi/økologi og antropologi i Guayaquil, Ecuador. Feltskolen inngår i forsknings- og undervisnings samarbeid mellom Escuela Superior Politécnica del Litoral (ESPOL) i Guayaquil, og UiB. Prof. Jorge Marcos fra ESPOL og 1. aman. **Frode Fadnes Jacobsen** er koordinatorene for dette samarbeidet. Frode Jacobsen har sin hovedstilling ved Institutt for samfunnsmedisinske fag, men dette prosjektet går gjennom hans bistilling ved tidligere SMR, nå BIO.

Skred av BIO-doktorer kreeres i dag

Fjorten ferske forskere fra BIO skal i dag kreeres til doctores i Håkonshallen. Dette er

- [Skajaa, Katrine, Anti-predator atferd hos fiskelarver](#)
- [Ingólfsson, Ólafur Arnar, Størrelsesseleksjon og bidødelighet i trålfiske](#)
- [Sæle, Øystein, Hvordan blir en flyndre flat?](#)
- [Høj, Lone, Metanproduserende mikroorganismer i arktis](#)
- [Hovd, Hege, Flora langs eng- og åkerkanter](#)
- [Dingsør, Gjert Endre, Fiskeyngel i Barentshavet](#)
- [Brunborg, Linn Anne Bjelland, Effekten av selolje hos pasienter med leddsmerter](#)
- [Wennevik, Vidar, Genetiske metoder i fiskeriforvaltning](#)
- [Knævelsrud, Ingeborg, DNA-reparasjon i arkebakterier](#)
- [Stien, Lars Helge, Bruk av maskinsyn til å måle kvalitetsparametere hos fiskeprodukt](#)
- [Tjensvoll, Kjersti, Stor spredning av lakselus i Nord-Atlanteren](#)
- [Vikingstad, Erik, Kjønnsmodning hos laks](#)
- [Karlsbakk, Egil, Eincella blodparasittar \(Trypanosoma\) hjå marine fisk](#)
- [Grefsrud, Ellen Sofie, Taskekrabbens spiseadferd på kamskjell](#)

En oversikt over BIO-disputaser de siste årene finner du [her](#).

Felles forskergrupper mellom BM og BIO

BIO og DNS (De naturhistoriske samlinger ved Bergen museum) er enige om å danne et formelt samarbeid om forskning. Vi bruker modellen som BIO og Institutt for geovitenskap har om felles forskergruppe i geomikrobiologi til å danne forskergrupper med fullverdige medlemmer fra BIO og DNS. Kanskje trenger det ikke bli noen endring i antall grupper av den grunn, men noen grupper vil i alle fall styrkes av nye medlemmer. Dette skal vi prøve å få gjennomført i høst. På samme måten som da BIOs forskergrupper ble dannet i 2004, vil dette bli en forskerledet prosess. Det er forskerne som må bli enige om hvem som ønsker å samarbeide mot felles mål, mens instituttledelsene må bli enige om økonomi og andre rammer for virksomheten i gruppene.

Toktutstyret vårt skal inngå i nasjonal instrumentpool

I forbindelse med opprettelsen av Nasjonal Instrument Pool (NIP) (se nedenfor) er det ønskelig at alle som har tokt-instrumenter/-redskaper/-utstyr som kan inngå i denne, melder dette innen 1. oktober d.å. til Audny Brundtland Berge (audny.berge@gfi.uib.no) og undertegnede. Mal for utstyrsoversikt er [vedlagt](#) (utarbeidet av Geofysisk institutt). Innkomne lister fra de ulike institutter vil bli ordnet og systematisert av Forskningsfartøyutvalget før neste møte i NIP.

Det anmodes om at forskningsgruppene, dersom de selv ikke har oversikt over dette, sørger for at informasjonen når fram til de rette vedkommende.

Nedenfor er det kort redegjort for noe av bakgrunnen til UiBs deltakelse i Nasjonal Instrumentpool (NIP). Mer detaljer finnes i [vedlegg](#). Vennlig hilsen Svein Rune Erga

Opprettelsen av Nasjonal Instrument Pool (NIP)

”Startskuddet” for prosessen som ledet frem til etableringen av NIP kan sies å være St.meld.nr. 12 (2001-2002) ”Rent og rikt hav”, hvor blant annet sies at: ”Regjeringen vil styrke og samordne arbeidet med overvåking av hav- og kystområdene innenfor eksisterende budsjettammer gjennom bedre

koordinering av tilgjengelig personell og fartøyressurser, herunder vurdere en samlet rederidrift for alle norske hav- og fiskeriforskningsfartøyer.”

Dette førte til opprettelsen av en interdepartemental arbeidsgruppe som fortsatt arbeider med spørsmål knyttet til vurderingen av en samlet rederidrift for alle norske hav- og fiskeriforskningsfartøyer, mens de har overlatt til fartøyeierne og brukerne å utvikle mekanismer for bedre koordinering av personell og fartøysressurser gjennom en nasjonal toktkomité. Siden instrumenter utgjør en så stor og viktig del av toktvirksomheten ble det tidlig klart at et samarbeid også omkring instrumenter kunne være en fordel.

HI tok initiativ til etableringen av Nasjonal Tokt Komité (NTK), og Nasjonal Instrument Pool (NIP) gjennom å arrangere møter om dette temaet den 13. oktober 2004 i Bergen og 10. februar 2005 i Oslo, og disse møtene konkluderte med stor interesse for opprettelse av en NIP med formål å oppnå hyppigere bruk og mer kostnadseffektiv drift av vitenskapelige instrumenter gjennom bedre samordning av eierskap, drift, vedlikehold og bruk av utstyret.

Den nasjonale instrumentpoolen er ment å være et nettverk av instrumenteiere og brukere som skal:

- Arbeide for bedre utnyttelse av allerede eksisterende utstyr og instrumenter, og en mer kosteffektiv drift av disse.
 - Arbeide for felles eierskap og samdrift av utstyr og instrumenter.
 - Arbeide for bedre utnyttelse av eksisterende verksteds- og vedlikeholdsfasiliteter.
 - Arbeide for bedre utnyttelse av teknisk ekspertise for operasjon, vedlikehold og reparasjon av utstyr og instrumenter.
 - Etablere og drive en webportal for instrumentpoolen.
 - Innhente og sammenstille planer for bruk av instrumenter og utstyr for å synliggjøre ledig kapasitet.
 - Samarbeide med NTK sekretariatet om drift og utvikling av webportalene for hhv NTK og NIP.
- Per W. Nieuwejaar, HI, er valgt til leder for NIP. Kaare Hansen, HI, er oppnevnt som medlem av NIP sekretariatet for perioden 2006-2008. Det betyr at nytt sekretariat må oppnevnes høsten 2007.

Øivind Bergh i Aftenposten: Geelmuydens fusk og hyklari

BIOs professor II i fiskehelse, [Øivind Bergh](#) ved Havforskningsinstituttet, har skrevet i Aftenposten for å imøtegå [Niels Chr. Geelmuydens kritikk](#) av forholdene i norsk havbruksnæring. Øivind begynner slik: *Niels Chr. Geelmuydens kronikk i Aftenposten i sommer har ført til sterke reaksjoner. Mesteparten er ombruk av hans tidligere sterkt kritiserte innlegg i Bergens Tidende. Geelmuyden blander faktafeil, fusk og kverulering på en særegen måte. [Les resten her ..](#)*

Niels Chr. Geelmuyden var imidlertid ikke sen om å svare. I torsdagens utgave av Aftenposten begynte han sitt svar slik, under tittelen ”Professoralt pølsevev”: *En forskningsleder i Bergen ved navn Øivind Bergh mener at mitt forfatterskap bør avvikles. Årsaken er at jeg har tillatt meg å kritisere den norske oppdrettsnæringen. [Les resten her ...](#)*

Sven, Tim og Christa i forskning.no

Lars Holger Ursin
Journalist
Tlf: 55589039
916 07 324

Oppslaget i forrige BIO-INFO om arkenes betydelige rolle i nitrogenomsetningen i jord, er nå også trykket i [forskning.no](#) og i UiBs [English news](#). Det er veldig bra med artikler i Science og Nature og PNAS og TREE og PLoS og alt annet, men det er også veldig viktig at vi tar oss tid til å skrive populærvitenskapelig eller snakke med journalister. UiB har

fått en drivende god journalist på naturvitenskap og medisin, og han bør ikke få ro i kroppen! Ta kontakt med **Lars Holger Ursin**, og la ham hjelpe deg med å formulere dine funn slik at instituttlederen og skattebetalerne forstår hva du driver med.

Benytt BIOs webside som startside

Nesten daglig endrer [startside til BIO](#) seg. Det er hit du må gå for å være oppdatert. Legg den like godt inn som startside! Her finner du de viktigste nyhetene fra BIO og her finner du de neste begivenhetene. Under ”Biokalender” finner de som besøker websida vår saker som skjer ved BIO, mens internt brukere også får beskjeder som ikke angår folk utenfra. Og nede til høyre finner du hurtiglinker til UiB, Studentportalen og mye mer.

Institutt for biologi (BIO) dekker forskning og forskningsbasert undervisning innenfor et bredt spekter av biologiske disipliner. Instituttet er blant de største ved Universitetet i Bergen og har nærmere 150 vitenskapelige stillinger. BIO har ansvar for to bachelorprogrammer (Biologi, Havbruksbiologi), et profesjonsstudium i fiskehelse, og tolv **masterprogram**. Nesten 600 studenter er integrert i disse programmene.

Forskningen ved BIO er organisert innenfor 16 forskjellige **forskergrupper**. BIO har en stor prosjektportefølje og halvparten av de vitenskapelige stillinger er dekket gjennom eksternfinansierte forskningsprosjekter.

Institutt for biologi ble dannet i 2004 ved en sammenslåing av tidligere Botanisk institutt, Institutt for fiskeri- og marinbiologi, Institutt for mikrobiologi og Zoologisk institutt, og fra og med 2006 er også tidligere **Senter for miljø- og ressurstudier** en del av BIO. Hele instituttet vil bli samlokalisert i løpet av 2009 på Marineholmen.

[[Les mer...](#)]

Om Bio

Studier

Forskning

Infrastruktur

Publikasjoner

Formidling

Administrasjon

Hvem er hvem

For BIO-ansatte

Kalender

Kontakt oss

Aktuelt

[Flere nyheter](#)

BIO-forskere med ny artikkel i Nature
Svein Leininger, Tim Urich og Christa Schleper om rollen av mikroorganismegruppen Archaea i nitrogen-kretsløpet (18 Aug 2006) [Les mer ...](#)

Nye UiB-studenter tas varmt i mot
Mandag 14. august starter høstsemesteret ved UiB. Første uken er viet velkomst og informasjon, med ulike orienteringsmøter og fadderaktiviteter. (03 Aug 2006) [Les mer ...](#)

Espeland Marine Biological Station
featured in Journal of Plankton Research cover (01 Aug 2006) [Les mer ...](#)

Bjørn Arild Hatteland: Mulig monstersnegl funnet
(18 Jul 2006) [Les mer ...](#)

Prof Christoffer Schander med artikkel i Nature
om en 500 mill. år gammel forløper til bløtdyrene (14 Jul 2006) [Les mer ...](#)

Biokalender

[Alt](#)

I morgen kl. 12.15:
MASTERGRADSEKSAMEN - OLE FOLKEDAL

Fri 25. Aug 06:
Gjesteforelesning: Petri Kempainen - mitokondriell introgresjon hos strandsnegl

Fri 25. Aug 06:
Gjesteforelesning: Petri Kempainen - inversjons-polymorfisme knyttet til habitat hos strandsnegl

Fri 25. Aug 06:
Søknadsfrist tokt 2007

Thu 31. Aug 06:
Søknadsfrist opplæringsmidler

Fri 08. Sep 06:
Mastereksamen, Torleif Makussen Grunde

Hurtiglinker:

[[Velg i listen](#)]

Søk etter UiB ansatt:

Søk etter student:

z-lab: styringsgruppe/brukerutvalg oppnevnt

Styringsgruppe/brukerutvalget for zebrafisk-anlegget til BIO og MBI i 3. etasje på HIB er nå oppnevnt og konstituert med følgende medlemmer (det kan bli behov for noen flere etter hvert):

- Anders Fjose (nestleder)
- Rune Male
- Ivar Rønnestad (leder)
- Dag Aksnes
- Olav Moberg (sekretær)

Vi hadde vårt første møte i går. Vi arbeider nå med formelle og praktiske saker som må løses før anlegget kan settes i drift. Mange er nok svært interessert i å få tilgang til labben så snart som råd, men vi må sørge for at det først er etablert tilstrekkelige rutiner, innhentet de nødvendige tillatelser etc. før det kommer fisk i anlegget.

Olav Moberg, som er ansatt av BIO i 50 % stilling for å hjelpe til med å få anlegget i gang, skal nå begynne å utarbeide forslag til driftsprotokoller. I dette arbeidet får han med seg:

Lisbeth Olsen

Ståle Ellingsen
Frank Midtøy

Dette er personer som har lang erfaring fra zebrafisk-anlegg og forsøksdyrvirksomhet. Målsetningen for dette ad hoc arbeidsutvalget er å utarbeide forslag til gode praktiske driftsrutiner fra første dag.

Stipendiatstilling i fiskeriøkologi

Sjekk oversikten over ledige stillinger øverst på første side i dette (og alle) BIO-INFO. Vi har lyst ut en universitetsstipendiat-stilling i fiskeriøkologi. Søknadsfristen er 9. september.

Siste nytt fra verden rundt oss

Ingen stipendiater eller postdoktorer som vil sitte i Fakultetsstyret?

På førstkommande fakultetsstyremøte skal fakultetsstyret ta stilling til den underlige situasjonen at det ikke forligger forslag verken til studenter eller midlertidig vitenskapelige ansatte. Helt på tampen har det dukket opp forslag til en student, men ingen har kommet med forslag blant stipendiater/postdoktorer. http://www.uib.no/mnfa/fakstyret/sakslistet/2006/08_30/086.htm. Det skulle vel være mulig å finne noen, vel?

Studentsenteret minst et halvt år forsinket

I tillegg til å bli overrasket over grunnforholdene til studentsentertomten, tegnet arkitektene buene i taket én meter høyere enn det som var innmeldt til kommunen. Dermed står ikke det nye studentsenteret ferdig før til våren.

På skiltet ved byggeplassen står det enn så lenge at det nye studentsenteret skal ferdigstilles i oktober. Skiltet blir straks fjernet. Statsbygg, som er byggherren, har satt ny dato i slutten av april neste år.

– Vi kan imidlertid ikke garantere denne datoen heller, for vi vet jo ikke om noe mer uforutsett dukker opp. Så langt ser det imidlertid ut til at dette skal holde, sier prosjektleder Lars Silseth ved Statsbygg. Les mer [På høyden...](#)

Nasjonal handlingsplan for klimaforskning: 1 mrd dekker ikke behovet

Forskningsrådet oppnevnte høsten 2005 et utvalg som skulle utarbeide en handlingsplan for norsk klimaforskning - på oppdrag fra Miljøverndepartementet. Utvalget, som har vært ledet av Cicero-direktør Pål Prestrud, leverte sin innstilling til departementet forrige fredag.

En kartlegging utvalget har gjort viser at det ble utført klimaforskning i Norge for til sammen 1012 mill kr i 2005. Hovedtyngden av norsk klimaforskning er naturvitenskapelig (52 % av ressursene), deretter teknologisk (42 %) og til sist samfunnsvitenskapelig (6 %). Veksten har først og fremst vært innenfor naturvitenskapelig klimaforskning, men også teknologisk forskning har økt i omfang.

Klimaforskning omfatter alle sider ved klimaproblematikken; årsaker til klimagassutslipp, klimasystemet, naturlige og menneskeskapt klimaendringer, konsekvenser av klimaendringer og strategier og virkemidler for å tilpasse seg eller motvirke klimaendringer. [Les mer ..](#)

Ny direktør for Vitenskap i Forskningsrådet

Anders Hanneborg, forskningssjef for Mikrosystemer og nanoteknologi i SINTEF, er ansatt som direktør for Divisjon for vitenskap i NFR.

Hanneborg er dr.scient. i elektronikk fra Universitetet i Oslo og har en Master of Business Administration fra BI. Han har de siste årene hatt flere stillinger innenfor forskning og forskningsledelse i SINTEF-systemet, og vært prosjektdirektør ved Norwegian Microtechnology Center i seks år.

Hanneborg ledet arbeidet med å etablere MiNaLab (Norwegian Micro and Nano Laboratories). Han har også vært professor II ved Universitetet i Oslo i ti år og har en betydelig vitenskapelig produksjon bak seg. Hanneborg har hatt en rekke tillitsverv innenfor sitt fagområde. [Les mer...](#)

Ny rangering av verdens universiteter

Jiao Tong-universitetet i Kina har offentliggjort sin ranking av verdens [500 fremste universiteter](#). Som i fjor er UiB inne på lista på delt 301-400. plass. Blant de ti best rangerte er 8 amerikanske pluss

Cambridge og Oxford. Blant de 122 beste europeiske universitetene finner kineserne 33 britiske, 22 tyske, 12 franske, 9 nederlandske, 9 svenske og 8 italienske. Den samme lista inneholder 4 danske, 2 finske og to norske universitet (UiO og NTNU). UiB satte seg for to år siden som mål å bli blant verdens 200 fremste universitet. Vi har ikke kommet nærmere på to år. Man kan jo i beskjedenhets spørre seg hvor mange slike universitet et lite land som Norge skal kunne forvente å ha på ei slik liste, men forholdet mellom Sverige og Norge burde vel ikke være 9:2?

World Rank	Institution	European Rank	Score on Alumni	Score on Award	Score on HiCi	Score on N&S	Score on SCI	Score on Size	Total Score
1	Harvard Univ		100	100	100	100	100	73,6	100
2	Univ Cambridge	1	96,3	91,5	53,8	59,5	67,1	66,5	72,6
3	Stanford Univ		39,7	70,7	88,4	70	71,4	65,3	72,5
4	UC - Berkeley		70,6	74,5	70,5	72,2	71,9	53,1	72,1
5	MIT		72,9	80,6	66,6	66,4	62,2	53,6	69,7
6	Cal Tech		57,1	69,1	59,1	64,5	50,1	100	66
7	Columbia Univ		78,2	59,4	56	53,6	69,8	45,8	61,8
8	Princeton Univ		61,1	75,3	59,6	43,5	47,3	58	58,6
8	Univ Chicago		72,9	80,2	49,9	43,7	54,1	41,8	58,6
10	Univ Oxford	2	62	57,9	48	54,3	66	46	57,6
68	Univ Oslo	19	25	33,4	18,8	17,7	42,7	28,5	28,6
201-300	NTNU	79-122	18,2	0	0	16	31,6	17,2	
301-400	Univ Bergen	123-171	0	0	0	13,3	34,7	16,9	
401-500	Univ Tromsø	172-207	0	0	10,9	5,4	21,3	11,2	

I fjor så lista slik ut, for Norges del:

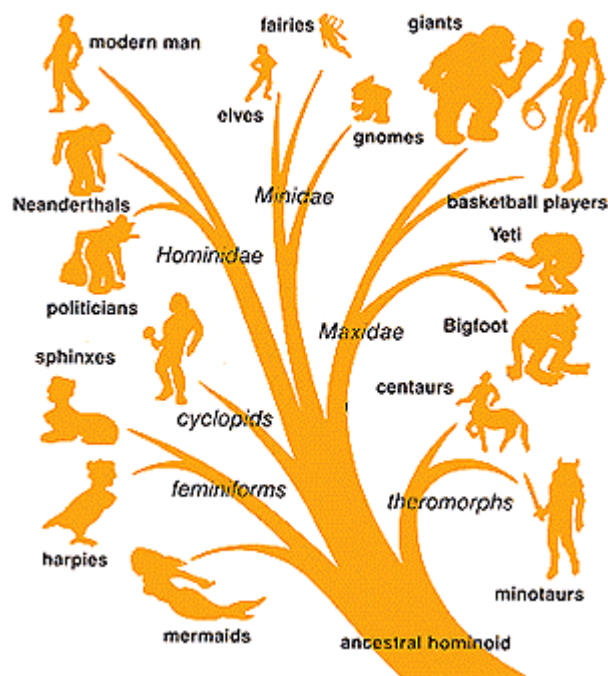
World Rank	Institution	European Rank	Score on Alumni	Score on Award	Score on HiCi	Score on N&S	Score on SCI	Score on Size	Total Score
69	UiO	20	25.9	34.1	17.6	18.2	41.5	26.4	28.3
201-300	NTNU	80-123	18.8	0.0	0.0	15.7	30.5	15.6	
301-400	UiB	124-168	0.0	0.0	0.0	12.5	33.9	15.3	
401-500	UiTø	169-205	0.0	0.0	11.1	4.6	21.8	10.6	

”Score of Alumni” viser hvor mange nobelpriser og Fields-medaljer (matematikk) som kan spores tilbake til tidligere studenter, mens ”Score on Award” viser slike priser mottatt av staben ved universitetet. HiCi er hentet fra ISI-basens liste over ”Highly Cited”-forskere, mens ”N&S” teller opp artikler i Nature og Science siste 5 år. ”Score on SCI” viser artikler i ISI-basen, mens ”Score on size” summerer de andre poengene og deler på størrelsen på den akademiske staben ved universitetet. UiBs håp om forbedring på denne lista ligger i produksjonen av artikler i Nature, Science og alle andre ISI-registrerte tidsskrift.

Ved å utføre samme regnestykke som kineserne har gjort, kan enhver finne ut at UiB egentlig ligger på 344. plass med poengsummen 11,60. For å hoppe opp en klasse måtte vi hatt 13,25 poeng, og for å være blant de 200 beste ville vi trenge 16,6 poeng. Det er gjerne ikke all verden som skal til, og BIOS Nature- og Science-produksjon vil faktisk bidra litt.

Flere tviler på evolusjonen i USA

Én av tre amerikanere avviser evolusjonsteorien blankt. 40 % aksepterer at mennesket stammer fra tidligere dyrearter. 21 % er

usikre. Dette skiller seg sterkt fra de fleste andre europeiske land, inkludert Norge.

En undersøkelse av USA, Japan og 32 europeiske land viser at bare tyrkere er mindre villig til å akseptere evolusjonsteorien enn innbyggerne i USA. I den andre enden av skalaen finner vi land som Island, Danmark, Sverige og Frankrike, hvor rundt 80 % av befolkningen aksepterer evolusjonen. Også 78 % av japanerne aksepterer teorien. Norge ligger like bak Storbritannia, med rundt 75 % av befolkningen som aksepterer evolusjonsteorien. Ler mer hos forskning.no.

Liljetun var en ruvende forskningspolitiker

- Jon Liljetun var en ruvende politiker med den største betydning for norsk forskning og kunnskapsutvikling. Han har gitt et stort bidrag til at norsk forskning har vært i framgang de siste årene, sier administrerende direktør Arvid Hallén i Forskningsrådet.

Jon Liljetun satt i Stortingets kirke-, utdannings- og forskningskomite i åtte år på nittitallet, i fire av dem som leder i komiteen. Han var et naturlig valg som kirke-, utdannings- og forskningsminister da Kjell Magne Bondevik dannet sin første regjering i 1997.

- Liljetun imponerte alle i sitt virke som forskningsminister. Han hadde stor evne til å trengte inn i komplekse problemstillinger, og turnerte representantene for det akademiske miljøet med stor eleganse. Liljetun var også en samarbeidets mann som ingen kunne mislike. Hans smittende humør og hjertelige varme preget hans politiske virke, og bidro til at gode kompromisser oppsto i politiske prosesser der Liljetun deltok, sier Hallén.

Liljetun hadde et særlig hjerte for den langsiktige grunnleggende forskningen. Dette kom også til uttrykk i den stortingsmeldingen om forskningspolitikk som han la fram i 1999. I "Forskning ved et tidsskille" prioriterte Liljetun et kvalitetsløft for forskningen, og fastslo også målet om at den norske forskningsinnsatsen skulle ligge på nivå med OECD-snippet - et mål som har hatt vesentlig betydning for å drive norsk forskning framover. I tillegg tok han initiativet til Fondet for forskning og nyskaping.

- I Forskningsrådet er vi takknemlige for den tiden vi hadde med Jon Liljetun som forskningsminister. Vi vil huske ham som en betydelig politiker og inspirasjonskilde, sier Arvid Hallén.

Ny doktorgrad

Jørn Einen: mikroorganismer i havbotnskorpa

Cand.scient. **Jørn Einen** disputerer fredag 1. september for dr.scient. graden ved UiB med avhandlinga *Microorganisms in cold seafloor basalts*. Studien handlar om bakteriar som lever i nydanna havbotnskorpe ved dei arktiske midthavsryggane nord for Jan Mayen. Havbotnskorpa vert danna når lava fløymer ut ved midthavsryggane. Når lavaen møter det kalde sjøvannet storknar han så snøgt at eit ytre lag av glas vert danna på overflata. Sentrale spørsmål i doktorgradsarbeidet har vore å finne ut kor mange bakteriar som vekst i slik basaltisk glas, og korleis desse bakteriane verkar inn på omdanninga av glaset. Sidan dette miljøet er lite studert, har ein òg vore på utkikk etter ukjende bakteriar.

Arbeidet i denne avhandlinga har vist at basaltisk glas er kolonisert av ca ein million bakteriar per gram. Bakteriane spelar ei viktig rolle i omdanninga av basaltisk glas ved at dei nyttar glaset som næring, eller ved at dei produserer avfallstoff som sakte løysar opp glaset. Doktorgradsarbeidet har vist at den sistnemnde prosessen sannsynlegvis er den viktigaste. Avhandlinga skildrar òg karakteriseringa av ein hittil ukjend bakterie. Denne bakterien, *Flaviramulus basaltis*, er godt tilpassa miljøet ved dei arktiske ryggane, og kan vekse ved temperaturar ned mot -2 °C.

Personalia: Jørn Einen vart fødd i 1975 og vaks opp på Sotra utanfor Bergen. Han tok cand.scient graden i mikrobiologi ved Institutt for mikrobiologi ved UiB i 2001. Doktorgradsarbeidet vart utført ved BIO i nært samarbeid med Institutt for geovitenskap.

Tid og stad for prøveforelesninga: 28.08.2006, kl. 13:15. Oppgitt emne: "Mikroorganismer som modellsystem innen astrobiologi. Krav, muligheter og begrensninger". Sted: Aud. 4 Realfagsbygget

Tid og stad for disputasen: 01.09.2006, kl. 10:15, Aud. 101. Jahnebakken 5

Nye mastergrader

Anders By: oksygenforbruk hos torsk

Anders By holder fredag 25. august avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i Biologi, Anvendt fysiologi.

Tittel på oppgaven: Oxygen demand in Atlantic cod (*Gadus morhua*) at low and high temperatures under normoxic and hypoxic conditions with special reference to genotype

Veiledere: Ole Brix Sensor: Anders Mangor Jensen, HI

Dato: Fredag 25. august Tidspunkt: 11.00. Sted: Lite aud., 2. etasje, datablokken, HIB

Mujibi Nkambo: måling av velferd hos torsk i fangenskap

Mujibi Nkambo holder mandag 28. august avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i Water Resources and Coastal Management

Tittel på oppgaven: Assessing welfare and condition in farmed fish (Atlantic cod, *Gadus morhua*) using otoliths and body morphology

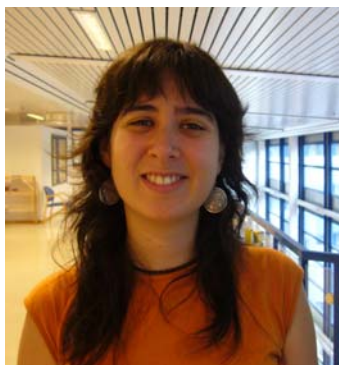
Veileder: Audey Geffen

Sensor: Anders Mangor-Jensen. Bisitter: Rune Rosland

Tid: mandag 28. august, 10:15 Sted: Stort aud. Bioblokken, Høyteknologisenteret

Nye medarbeidere

Nicolai Mowinckel-Trysnes har vikariert som studieveileder fra 1. mai og skal være ved BIO i ett år. Han har særlig ansvar for våre to tverrfaglige studieprogram, bachelor i Miljø og ressursfag og master i Water Resources and Coastal Management. Trysnes avla sin mastergrad i Water Resources and Coastal Management i august 2005 og hans masteroppgave handlet om vannkraftprosjekt i Uganda og deres betydning for kraftsektoren.

Agurtzane Urtizberea comes from the Basque Country in the north of Spain. She studied mathematics at the University of the Basque Country. When finishing her studies she got a research fellowship in Azti-Tecnalia, Technological Centre specialised in Marine and Food Research, and she has been working there for almost two years. Her PhD project "The spawning strategy of anchovies in the Bay of Biscay" proposes to formalise and evaluate the 'loophole hypothesis' in a model system including larval drift, behaviour, feeding and growth processes, with reference to anchovies in the Bay of Biscay. This hypothesis proposes that recruitment will be high if the predation pressure on the larvae is reduced and this can be achieved by a disruption of the ecosystem

structure (e.g. El Niño) or by spawning in oceanic areas with low food concentration but also few predators. In the Bay of Biscay, there are some observations which suggest that a similar situation could occur with the anchovy population, but there are others that can be raised against this hypothesis. She wants to evaluate what strategy is following the anchovy in the Bay of Biscay to enhance egg production.

Paco Cardenas comes from an international family (born in Gabon from a Colombian father and a French mother). He studied in France (Toulouse and Lyon), the US (Austin, TX) before doing a Masters of Systematics at the Museum of Natural History in Paris. He has been teaching biology and geology for three years in high schools before coming to Norway.

His PhD subject is titled: Molecular phylogeny and taxonomy of the Astrophorida (Porifera: Demospongiae). Although the phylum Porifera (sponges) embodies an important step in metazoan evolution (the first), the phylogeny is poorly resolved. The order Astrophorida encompasses around 660 species worldwide, some of which are of utmost importance for their pharmaceutical properties. Some Astrophorida are very common on the Norwegian coast, for example, 'ankersvamp' (*Thenea muricata*) or 'potetsvamp' (*Geodia barretti*). To date, morphological data has not been able to reveal

the inter and intra-family relationships of that order. My Ph.D proposes to resolve the relationships amongst the Astrophorida sing independent data sets from mitochondrial genes (COI to start with), and a nuclear gene (D2 domain of the rRNA 28S gene). A reassessment of the NE Atlantic Astrophorida is also one of his projects.

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

Seminar ved Sarssenteret

August 30 Holger Bielen

Sheila Jasanoff: *Experiments without borders: biology in the labs of life*

Senter for vitenskapsteori: Gjesteforelesning

Sheila Jasanoff (Harvard University):

Experiments Without Borders: Biology in the Labs of Life

Tid: Fredag 1. september, kl. 10.15 - 12

Sted: Auditorium 4, Dragefjellet (Senter for vitenskapsteori)

Abstract: Scientific experiments are well-ordered forms of social life. They are carried out in laboratories and in other workplaces of science, according to rules and conventions that have historically been negotiated by scientists with little interference from state or society. Such experiments are considered essential for the progress of science and technology. Indeed, scholars have spoken of experiments as trials of strength between scientists and nature. Yet, as the products of life sciences leave the laboratory, and as their influence extends through all aspects of society, so the experimental attitude, too, has begun to impinge upon wider forms of life that encompass much more than the development of science itself. As a result, controlled scientific experiments may drag in their wake a train of unintended and uncontrolled social experiments. Looking at recent attempts to engage publics more actively in scientific and technological innovation, I reflect on the implications of this escape of experiment for the democratic governance of the life sciences and their associated technologies.

Sheila Jasanoff har en PhD i lingvistikk fra Harvard University, og er også utdannet jurist fra Harvard Law School. Hun er nå professor i Science and Technology Studies ved John F. Kennedy School of Government ved Harvard University, og hun er også tilknyttet Department of the History of Science og Harvard Law School. Jasanoff er i dag en av de ledende innen området vitenskapssosiologi og vitenskapsstudier, og har blant annet vært president i Society for Social Studies of Science (4S).

Hun har skrevet og redigert en rekke bøker, blant annet *Controlling Chemicals: The Politics of Regulation in Europe and the United States* (1985; med R. Brickman og T. Ilgen), *Risk Management and Political Culture* (1985), *The Fifth Branch: Science Advisers as Policymakers* (1990), *Learning from Disaster: Risk Management After Bhopal* (redaktør, 1994) og *Science at the Bar: Law, Science and Technology in America* (1995) Hun er også medredaktør av *Handbook of Science and Technology Studies* (1995).

Hennes siste bøker omfatter *States of Knowledge: The Co-Production of Science and Social Order* (2004) og (med Marybeth Martello) *Earthly Politics: Local and Global in Environmental Governance* (2004). Hennes siste bok, *Designs on Nature: Science and Democracy in Europe and the United States*, kom ut på Princeton University Press i 2005.

Det marine Hordaland 2006 - 2 dagers konferanse 12-13 oktober i Grieghallen

Hordaland fylkeskommune arrangerer for første gang ein konferanse der marine utviklingsprosjekt i Hordaland finansiert gjennom regionalt utviklingsprogram vert presenterte. Vi vil gjennom konferansen gje informasjon om m.a. nærings- og bedriftsnettverk initiert og drive av bedrifter, korleis det jobbast systematisk saman med forskarar for å hindre tidleg kjønnsmodning og rømming av torsk, produktutvikling, fiskehelse, sjømat, kvalitet og mykje meir. Sjølv sagt vert det sjømat på tallerken, kulturinnslag og sosialt samvær!

Hovudtema:

SJØMAT ER KULTUR!

MARINE NÆRINGAR TAR I BRUK NY KUNNSKAP!

FRUKTBARE NETTVERK!

GODE LOKALITETAR ER VIKTIG FOR LØNSEMD!

Informasjonen vert gitt gjennom foredrag, utstillingar og plakatar. Det vert god høve til å treffe andre som driv prosjekt samt næringsaktørar, forskarar, verkemiddelaktørar og andre. Konferansen vert arrangert i samarbeid med: Innovasjon Norge, Norsk Sjømatsenter, NFR og Marin Vest.

TID: 12. og 13. oktober 2006

STAD: Grieghallen i Bergen

PÅMELDINGSAVGIFT: Kr. 400,- (Middag er inkludert!)

Kontaktperson for konferansen er:

Rådgjevar Thor Christoffersen, Arbeidslag Verdiskaping i kystsona, TKCH@post.hfk.no, tlf 5523 9326

Program og meir detaljar og påmeldingsinformasjon vert lagt ut på: www.hordaland.no/marin

Forskningsinstallasjoner

Sebrafisklab: ny søknadsfrist

Når det gjelder tildeling av plass ved zebrafisk-anlegget var det en søknadsfrist 20. august. Det var en del uklarheter omkring denne fristen og brukerutvalget vil derfor ha en ny søknadsrunde for å sikre at vi får oversikt over all planlagt aktivitet. Vi ber derfor om at de som ønsker tilgang til zebrafisk-anlegget i 3 etg. sender en søknad (se [vedlegg](#))

frist: **torsdag 31. august**

send til: olav.moberg@bio.uib.no

kopi til: ivar.ronnestad@bio.uib.no

Merk at de som allerede har søkt innen den forrige fristen IKKE trenger å søke på nytt.

Mvh Ivar Rønnestad

Nye artikler

Anne Bjune & John Birks: paleoklimaet ved Vanndalsvannet

Nesje A, [AE Bjune](#), J Bakke, SO Dahl, Ø Lie & [HJB Birks](#) 2006. Holocene palaeoclimate reconstructions at Vanndalsvatnet, western Norway, with particular reference to the 8200 cal. yr BP vent. *Holocene* 16:717-729

Abstract: Analyses of organic content, magnetic susceptibility, grain size and pollen in sediments from the proglacial lake Vanndalsvatnet in western Norway provide a high-resolution terrestrial record and pollenbased quantitative estimates of mean July and January temperatures and annual precipitation across the ~ 8200 cal. yr BP event. Glaciers in the catchment melted away at approximately 8600 cal. yr BP. Immediately following deglaciation, a series of thin minerogenic layers indicate several abrupt, short-lived glacial episodes peaking at ~ 8550, 8450, 8350, 8250, 8200, 7900, 7300 and 7150 cal. yr BP. A single, mid- Holocene glacial episode occurred at 4900-4800 cal. yr BP. Between 2000 and 1400 cal. yr BP, six shortlived glacial episodes occurred ~ 2000, 1900, 1800, 1700, 1600, and 1500 cal. yr BP. The part of Spørtegggreen that drains to Vanndalsvatnet has existed continuously since ~ 1400 cal. yr BP. Just prior to a first loss-on-ignition minimum reflecting a glacial episode centred at 8200 cal. yr BP, pollen-inferred July temperatures were relatively high, January temperatures were low, and annual precipitation was relatively low. During the period 8200_7900 cal. yr BP, July temperatures showed a falling trend. Both January temperature and annual precipitation, however, were relatively high. After 7900 cal. yr BP, July temperatures increased, but both January temperatures and annual precipitation were lower than in the preceding period. The pollen analytical and sedimentary data suggest that the glacial advance during the Finse event seems not to have been a response to cooler summers, but to milder winters and increasing precipitation (similar to a positive North Atlantic Oscillation weather mode).

Hans Tore Rapp: mikrobielt samfunn på kaldtvanns-svamp

Hoffmann F, [HT Rapp](#) & J Reitner 2006. Monitoring microbial community composition by fluorescence in situ hybridization during cultivation of the marine cold-water sponge *Geodia barretti*. *Marine Biotechnology* 8: 373–379

Abstract: To determine the stability and specificity of microbes associated with the marine cold-water sponge *Geodia barretti* during cultivation, we compared the microbial community of freshly retrieved specimens to that of cultivated explants by fluorescence in situ hybridization (FISH). *G. barretti* hosts a specific homogeneous microbial community in its mesohyl, which is maintained during a cultivation

period of 8 months. In 10-day-old explants, bright colonies of unusually large bacterial cells, located predominantly at canal walls, were observed in addition to the common bacteria. Bacteria of the aberrant type included both lineages present in whole sponges and foreign ones, notably numerous genera of sulfate-reducing bacteria. We assume that these represent infectious bacteria that eluded the innate immune system of the sponge. Explants that resist these microbial attacks during the critical phase of cultivation eliminate infectious bacteria. The intrinsic microbial community of *G. barretti* is not affected by these infections and remains persistent over a cultivation period of at least several months.

Forskergruppa i Skjelettutvikling: ryggradens evolusjon

[Grotmol S](#), [H Kryvi](#), R Keynes, C Krossøy, [K Nordvik](#) & [GK Totland](#) 2006. Stepwise enforcement of the notochord and its intersection with the myoseptum: an evolutionary path leading to development of the vertebra? *J. Anat.* 209: 339–357

Abstract The notochord constitutes the main axial support during the embryonic and larval stages, and the arrangement of collagen fibrils within the notochord sheath is assumed to play a decisive role in determining its functional properties as a fibre-wound hydrostatic skeleton. We have found that during early ontogeny in Atlantic salmon stepwise changes occur in the configuration of the collagen fibre-winding of the notochord sheath. The sheath consists of a basal lamina, a layer of type II collagen, and an elastica externa that delimits the notochord; and these constituents are secreted in a specific order. Initially, the collagen fibrils are circumferentially arranged perpendicular to the longitudinal axis, and this specific spatial fibril configuration is maintained until hatching when the collagen becomes reorganized into distinct layers or lamellae. Within each lamella, fibrils are parallel to each other, forming helices around the longitudinal axis of the notochord, with a tangent angle of 75–80° to the cranio-caudal axis. The helical geometry shifts between adjacent lamellae, forming enantiomorphous left- and right-handed coils, respectively, thus enforcing the sheath. The observed changes in the fibre-winding configuration may reflect adaptation of the notochord to functional demands related to stage in ontogeny. When the vertebral bodies initially form as chordacentra, the collagen lamellae of the sheath in the vertebral region are fixed by the deposition of minerals; in the intervertebral region, however, they represent a pre-adaptation providing torsional stability to the intervertebral joint. Hence, these modifications of the sheath transform the notochord *per se* into a functional vertebral column. The elastica externa, encasing the notochord, has serrated surfaces, connected inward to the type II collagen of the sheath, and outward to type I collagen of the mesenchymal connective tissue surrounding the notochord. In a similar manner, the collagen matrix of the neural and haemal arch cartilages is tightly anchored to the outward surface of the elastic membrane. Hence, the elastic membrane may serve as an interface between the notochord and the adjacent structures, with an essential function related to transmission of tensile forces from the musculature. The interconnection between the notochord and the myosepta is discussed in relation to function and to evolution of the arches and the vertebra. Contrary to current understanding, this study also shows that notochord vacuolization does not result in an increased elongation of the embryo, which agrees with the circular arrangement of type II collagen that probably only enables a restricted increase in girth upon vacuolization, not aiding elongation. As the vacuolization occurs during the egg stage, this type of collagen disposition, in combination with an elastica externa, also probably facilitates flexibility and curling of the embryo.